

ÅRSBERETNING 2012

Adoptionsnævnets årsberetning 2012

www.adoptionsnaevnet.dk

ADOPTIONS
nævnet

Adoptionsnævnets kontaktoplysninger:

Amaliegade 25

1022 København K

Tlf. 33 41 12 00

Adoptionsnævnet

2012

1. udgave

Publikationen kan hentes på www.adoptionsnaevnet.dk

INDHOLDSFORTEGNELSE

Indholdsfortegnelse	3
Forord	4
Kapitel 1: Nævnets opgaver og sammensætning	5
1.1. Nævnets sammensætning	5
1.2. Nævnets opgaver i hovedtræk	5
1.3. Nævnets rådgivende børnelæger	8
1.4. Nævnets hjemmeside	9
Kapitel 2: Nævnets behandling af klagesager	10
2.1. Klager over adoptionssamrådenes afgørelser	10
2.2. Klager over de formidlende organisationer og indberettede sager	12
Kapitel 3: Særlige temaer	15
3.1. Fokusområder	15
3.1.1. Informations- og tilsynsrejse til Kina	15
3.1.2. Fase 3 undersøgelsen	16
3.1.3. Nye retningslinjer vedrørende HIV	17
3.1.4. Anvendelsen af psykologiske undersøgelser	19
3.1.5. Temadag på Færøerne	21
3.1.6. Landsmøde 2012	23
3.1.7. Etiopien	24
Kapitel 4: Nationale bortadoptioner	28
4.1. Procedure ved anvisning af børn til national adoption	28
4.2. Antallet af børn og godkendte ansøgere	29
Øvrige aktører på adoptionsområdet	34
Ordforklaring	36

FORORD

Adoptionsnævnet afgiver hvert år en beretning om sin virksomhed i det forgangne år.

Denne årsberetning omfatter en almindelig orientering om nævnets sammensætning og væsentligste opgaver og en orientering om arbejdet i løbet af beretningsåret. Herudover omfatter årsberetningen en statistisk del med forskellige talmæssige opgørelser på adoptionsområdet. Nævnet offentliggør løbende en lang række oplysninger på sin hjemmeside, www.adoptionsnaevnet.dk, herunder resuméer af konkrete afgørelser, statistiske oplysninger m.v. De allerede offentliggjorte oplysninger vil ikke blive nærmere omtalt i denne årsberetning, idet der i stedet henvises til nævnets hjemmeside herom.

2012 har på flere måder været et begivenhedsrigt år. Adoptionsnævnet har i løbet af året blandt andet afholdt et landsmøde for adoptionssamrådene, statsforvaltningerne og øvrige aktører på adoptionsområdet. Nævnet har endvidere afviklet en tilsynsrejse til Kina sammen med Ankestyrelsen, ligesom en arbejdsgruppe under nævnet har afgivet en redegørelse med forslag til en mere dækkende og nutidig beskrivelse af fase 3 undersøgelsen. Og sidst men ikke mindst har nævnet behandlet en række konkrete sager, som på forskellig vis har haft stor betydning for de involverede parter.

København, den 27. august 2013

Anne Thalbitzer
Formand for Adoptionsnævnet

KAPITEL 1: NÆVNETS OPGAVER OG SAMMENSÆTNING

1.1. Nævnets sammensætning

Adoptionsnævnet er et uafhængigt klage- og tilsynsorgan og består af en formand, der skal være landsdommer eller højesteretsdommer, samt ni medlemmer. Ankestyrelsen, Familieretsafdelingen, stiller sekretariatsbistand til rådighed for Adoptionsnævnet.

Nævnsmedlemmerne udpeges for en periode på fire år ad gangen.

Nævnets sammensætning var i 2012:

- ◆ Formand, landsdommer Anne Thalbitzer
- ◆ Næstformand, jurist og afdelingschef Dorrit Sylvest Nielsen
- ◆ Psykolog Lisbeth Liebmann
- ◆ Psykiater Hans Mørch Jensen
- ◆ Socialrådgiver Pia Eriksen
- ◆ Intern mediciner Jan Erik Henriksen
- ◆ Pædiater Charlotte Olesen
- ◆ Børne- og ungdomspsykiater Meta Jørgensen
- ◆ Journalist Søren Bernstorff Olufsen (lægmedlem)
- ◆ Ingeniør Morten Kaare Hansen (lægmedlem)

1.2. Nævnets opgaver i hovedtræk

Der er fastsat en forretningsorden for nævnet, som i § 2 beskriver nævnets væsentligste opgaver.

Nævnets opgaver vedrører følgende tre hovedområder:

- ◆ Klager over afgørelser truffet af adoptionssamrådene eller de danske adoptionsformidlende organisationer. Det drejer sig navnlig om klager over enten et samråds afslag på en ansøgning om godkendelse som adoptant, eller en formidlende organisations behandling og vurdering af en matchningssag (se ordforklaring bagerst i beretningen). Nævnet behandler derudover klager over samrådene og samrådssekretariaternes sagsbehandling i forbindelse med afgørelse af konkrete sager.
- ◆ Tilsyn med adoptionssamrådene og de formidlende organisationer. Tilsynsvirksomheden med samrådene består navnlig i at sikre en ensartet praksis på området. Tilsynet med de formidlende organisationer retter sig mod deres behandling af matchningssager, samt deres virksomhed i udlandet. Det bemærkes, at opgavefordelingen pr. 1. juli 2012 er præciseret, således at tilsynsvirksomheden med organisationerne fremover retter sig mod de formidlende organisationers behandling af matchningsforslag (som hidtil) samt

mod den del af organisationernes virksomhed, der relaterer sig til børnenes psyko-sociale og helbredsmæssige forhold.

- ◆ Indsamling, bearbejdning og formidling af viden om adoptionsområdet i såvel national som international sammenhæng.

Herudover er det nævnets opgave at anvise børn til national fremmedadoption. Hvis et barn født i Danmark ønskes bortadopteret (eller skal bortadopteres uden samtykke), er det nævnets opgave at vælge de ansøgere, der skønnes bedst egnede til at adoptere det pågældende barn.

Endvidere har nævnet udpeget et antal børnelæger, som har til opgave at rådgive ansøgerne, når de har fået stillet et udenlandsk barn i forslag.

Endelig besvarer Adoptionsnævnet løbende generelle henvendelser fra andre myndigheder, organisationer og private personer, ligesom nævnet også i 2012 har deltaget i arbejdsgrupper m.v. under Ankestyrelsen.

Processen for nævnets behandling af klager over adoptionssamrådenes afgørelser

ADOPTIONSLOVEN § 25 B, STK. 3

Et samråds afgørelser i medfør af denne lov kan indbringes for Adoptionsnævnet.

Nævnets behandling af en klagesag sker på grundlag af den undersøgelse, der er foretaget i statsforvaltningen. Nævnet har dog mulighed for at beslutte, at der – som oftest ved statsforvaltningens foranstaltning – skal tilvejebringes nye oplysninger.

Nævnet behandler som udgangspunkt alle klagesager på et møde. Ansøgeren har mulighed for at møde personligt frem på mødet og redegøre nærmere for sine synspunkter over for nævnet. En del ansøgere vælger at benytte sig af denne mulighed. I 2012 mødte 44 % af ansøgerne personligt for nævnet. I 2011 var den tilsvarende andel 30 %.

Når nævnet har truffet afgørelse i en klagesag, meddeles afgørelsen direkte til ansøgeren. Der sendes en kopi af afgørelsen til ansøgerens statsforvaltning.

Ansøgers klager til nævnet over samrådsafgørelser vedrører hovedsageligt følgende problemstillinger:

- ◆ Afslag på godkendelse som adoptant i fase 1 eller fase 3 (se ordforklaring bagerst i beretningen)
- ◆ Samrådets beslutning om at iværksætte yderligere undersøgelser af ansøgerne i godkendelsesforløbet
- ◆ Samrådets afgørelse om at tilbagekalde en godkendelse som adoptant

- ◆ Matchningsforslag

Processen for nævnets tilsyn med adoptionssamrådene

ADOPTIONSNÆVNETS FORRETNINGSORDEN § 22:

Stk. 1. Nævnet kan indkalde sager fra adoptionssamrådene til gennemsyn i nævnet.

Stk.2. Nævnet underretter adoptionssamrådet om resultatet af gennemgangen.

Stk.3. Nævnet kan ikke som led i sin tilsynsvirksomhed omgøre adoptionssamrådenes afgørelser.

ADOPTIONSNÆVNETS FORRETNINGSORDEN § 23:

Nævnet kan afholde møder med adoptionssamrådene. Nævnet kan endvidere afgive vejledende udtalelser og henstillinger til adoptionssamrådene.

Nævnets tilsyn med adoptionssamrådene har navnlig til formål at fremme størst mulig kvalitet og ensartethed i samrådenes afgørelser. Nævnet har ikke mulighed for alene gennem sin funktion som klageinstans at sikre en høj grad af ensartethed i samrådenes praksis, da nævnet kun behandler en mindre andel af samrådenes afgørelser.

Blandt andet derfor indkalder nævnet årligt en række sager til gennemsyn i nævnet.

Derudover foretager nævnet som led i sin tilsynsvirksomhed en løbende orientering af samrådene om praksis, herunder ved offentliggørelse af udvalgte nævnsafgørelser på hjemmesiden.

Processen for klager over og tilsynet med de formidlende organisationer

BEKENDTGØRELSE OM ADOPTION § 72, stk. 2 og 3 (som ændret med virkning fra 1. juli 2012)

Stk. 2. Adoptionsnævnet fører tilsyn med de formidlende organisationers behandling af matchningsforslag og med den del af organisationernes virksomhed, der relaterer sig til børnenes psyko-soziale og helbredsmæssige forhold.

Stk. 3. Statsforvaltningen indberetter til Adoptionsnævnet, hvis statsforvaltningen bliver opmærksom på forhold vedrørende de formidlende organisationers behandling af matchningsforslag eller med den del af organisationernes virksomhed, der relaterer sig til børnenes psyko-soziale og helbredsmæssige forhold, der kan give anledning til at overveje tiltag.

Nævnet behandler klager over og fører tilsyn med de formidlende organisationers behandling af matchningsforslag og med den del af organisationernes virksomhed, der relaterer sig til børnenes psyko-sociale og helbredsmæssige forhold.

Tilsynet med de formidlende organisationer varetages navnlig ved, at nævnet indkalder en række sager til gennemsyn, indhenter udtalelser fra de formidlende organisationer vedrørende nærmere angivne problemstillinger samt foretager tilsyns- og informationsrejser til afgiverlande, se nærmere nedenfor under afsnit 3.1.1. og afsnit 3.1.7.

1.3. Nævnets rådgivende børnelæger

I 2012 havde nævnet seks børnelæger ansat, som kunne rådgive ansøgere om de helbredsmæssige og psyko-sociale forhold, der gjorde sig gældende for det barn, de havde fået bragt i forslag.

Når ansøgerne skulle tage stilling til et barn i forslag, havde de således mulighed for at søge gratis rådgivning hos disse børnelæger. Ansøgere skulle henvende sig til den læge, der dækkede den statsforvaltning, hvor ansøgeren boede.

På nævnets hjemmeside findes navne og kontaktoplysninger på de seks børnelæger.

Da nævnets børnelæger alene har en rådgivende rolle, skal de ikke tage stilling til, om det foreslåede barn ligger inden for eller uden for ansøgernes godkendelse. Rådgivningen er udelukkende et tilbud til ansøgerne, og ansøgerne bestemmer selv hvilke dokumenter, de eventuelt ønsker at drøfte med nævnets rådgivende børnelæge. Af samme grunde munder rådgivningen ikke ud i en skriftlig erklæring om barnets helbredsforhold.

I 2012 ydede nævnets børnelæger rådgivning til ansøgere i 67 tilfælde (66 i 2011). I forhold til det samlede antal af hjemtagne børn i 2012 blev der ydet rådgivning i 31 % af sagerne.

I 1 tilfælde blev rådgivningen ydet til statsforvaltningen, som efter nævnets henstilling af 6. april 2010 har fået mulighed for at konsultere nævnets børnelæger i forbindelse med sager om konkrete matchningsforslag uden for ansøgernes godkendelse.

44 rådgivninger (66 %) vedrørte børn formidlet gennem AC Børnehjælp, og 19 rådgivninger (28 %) vedrørte børn formidlet gennem DanAdopt. 4 rådgivninger vedrørte børn formidlet gennem Adoptionsnævnet. Dette skal sammenholdes med, at 68 % af alle internationale adoptioner i 2012 blev formidlet gennem AC Børnehjælp, mens 32 % blev formidlet gennem DanAdopt.

Nævnet lader det være op til børnelægerne selv at vurdere, hvordan rådgivningen mest hensigtsmæssigt kan gennemføres, herunder om rådgivningen skal ske telefonisk, under hjemmebesøg eller på anden måde.

Som det ses af tabellen nedenfor, foregik en overvejende del af alle rådgivninger i 2012 telefonisk. I 2012 varede den gennemsnitlige rådgivning 2,46 timer.

HVILKEN TYPE RÅDGIVNING ER DER YDET?

	Antal	Procent
Personlig rådgivning i ansøgerens hjem eller andet sted	0	-
Telefonrådgivning	55	82 %
Både personlig rådgivning og telefonisk rådgivning	12	18 %
I alt	67	100 %

1.4. Nævnets hjemmeside

På Adoptionsnævnets hjemmeside (adoptionsnaevnet.dk) findes blandt andet generelle oplysninger om nævnets arbejdsopgaver og sammensætning, reglerne på adoptionsområdet, samt en beskrivelse af godkendelses- og adoptionsprocessen i Danmark. Herudover er der offentliggjort en række anonymiserede resuméer af udvalgte afgørelser truffet i nævnet, som vurderes relevante for blandt andet samrådets behandling af lignende sager, samt for ansøgere, der påtænker at klage til nævnet. Hjemmesiden indeholder også en række statistiske oplysninger om adoptionsområdet. Nævnets publikationer er tilgængelige på hjemmesiden.

KAPITEL 2: NÆVNETS BEHANDLING AF KLAGESAGER

2.1. Klager over adoptionssamrådenes afgørelser

I 2012 behandlede nævnet 56 klager over samrådenes afgørelser i godkendelsessager. I 2010 og 2011 behandlede nævnet henholdsvis 54 og 43 klager i godkendelsessager.

I 2012 vedrørte 14 af de 56 sager enlige ansøgere, mens de øvrige 41 sager vedrørte par.

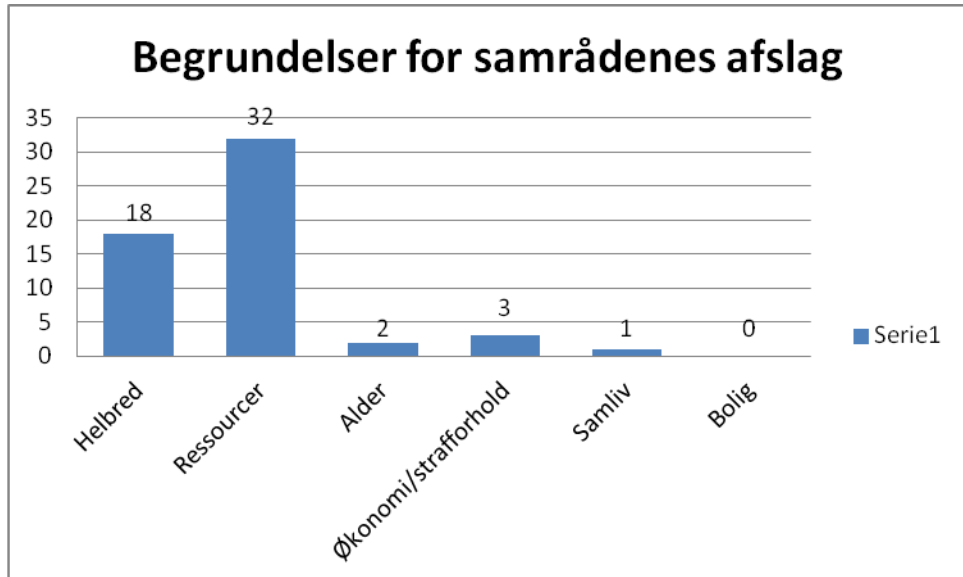
De 56 sager fordeler sig på de fem statsforvaltninger som beskrevet i nedenstående tabel. Tabellen viser ligeledes, hvor mange afslag på godkendelse, de enkelte samråd har givet i 2012. Det skal dog understreges, at nævnet kan have behandlet klagesager, der er afgjort i samrådet før 2012.

NÆVNETS KLAGESAGER I 2012:

	Antal afslag i samrådet på godkendelse i Fase 1 og fase 3	Samrådets afgørelser i alt	Antal klagesager behandlet af nævnet
Hovedstaden	46 (30 %)	154	24
Sjælland	10 (18 %)	57	11
Syddanmark	8 (15 %)	53	7
Midtjylland	8 (22 %)	36	12
Nordjylland	29 (26 %)	112	2
Rigsombudet Færøerne/Grønland	0	0	0
I alt	101(25 %)	412	56

Søjlediagrammet nedenfor viser fordelingen af begrundelser for samrådenes afslag i de 56 klagesager, som nævnet behandlede i 2012. Den typiske begrundelse for samrådets afslag var, at ansøgeren ikke opfyldte de helbredsmæssige krav, eller at samrådet efter en individuel vurdering af ansøgerens ressourcer ikke havde fundet ansøgeren egnet som adoptant.

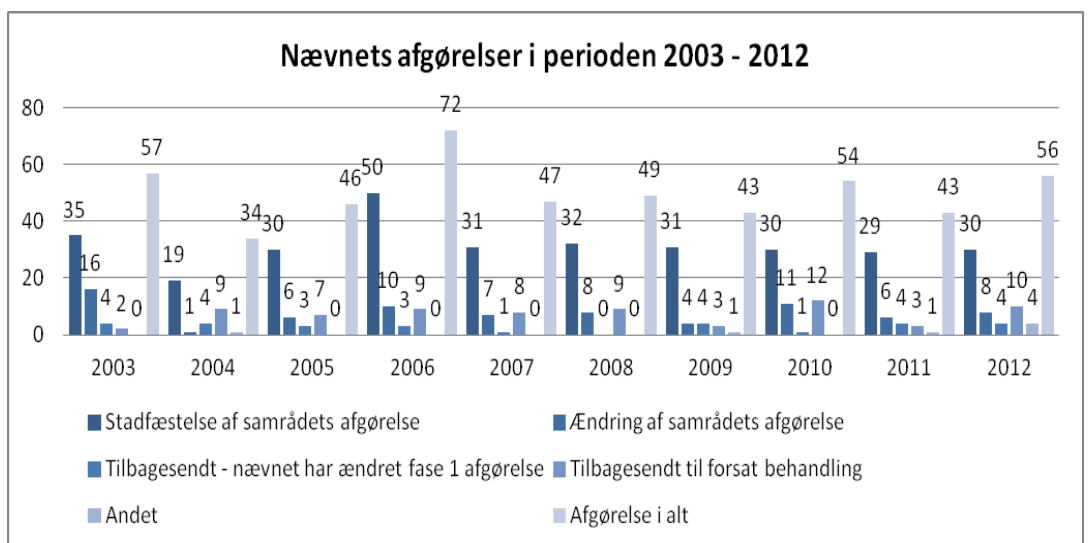
BEGRUNDELSER FOR SAMRÅDENES AFSLAG I 2012 (KLAGESAGERNE)

Klagesager

Nævnet ændrede i 12 sager samrådets afgørelse. Herudover blev 10 sager tilbagesendt til samrådet, da nævnet enten gav en dispensation (f.eks. fra alderskravet) eller besluttede, at der skulle indhentes nye oplysninger, inden samrådet på ny kunne træffe en afgørelse i sagen.

ADOPTIONSNÆVNETS AFGØRELSER 2003 – 2012

NÆVNETS AFGØRELSER I GODKENDELSESSAGER I 2011 OG 2012

	2011	2012
Stadfæstelse af afslag, delvis godkendelse eller iværksættelse af yderligere undersøgelse	29	30
Ændring af afslag til en godkendelse eller delvis godkendelse (fase 3)	6	8
Ændring af afslag i fase 1 til meddelelse af tilsagn	4	4
Tilbagesendt til fortsat behandling	3	10
Andet	1	4
I alt	43	56

Den gennemsnitlige sagsbehandlingstid i de 56 klagesager, som nævnet behandlede i 2012, var 56 dage. Dette er opgjort som bruttosagsbehandlingstiden, dvs. den samlede sagsbehandlingstid fra klagen er modtaget af nævnets sekretariat, til afgørelsen er truffet og sendt til ansøgerne. Den gennemsnitlige sagsbehandlingstid var i 2010 og 2011 henholdsvis 46 og 45 dage.

Andre sager

Nævnet behandlede i 2012 desuden 1 klage over samrådets afgørelse i en sag om et matchningsforslag.

Derudover behandlede nævnet 11 sager, som ikke var godkendelsessager eller matchningssager, men vedrørte andre forhold, som navnlig omhandlede afgørelser om bortfald af en godkendelse til adoption og forespørgsler om helbredsforhold.

Nævnet, der tillige fører tilsyn med adoptionssamrådene, behandlede i 2012 25 tilsynssager.

2.2. Klager over de formidlende organisationer og indberettede sager

Adoptionsnævnet fører tilsyn med de formidlende organisationer og behandler klager over disse.

Indtil den 1. juli 2012 var nævnets tilsyn med de formidlende organisationer fastlagt til at omfatte "de formidlende organisationers virksomhed i udlandet og organisationernes behandling af matchningsforslag". Ankestyrelsen, Familieretsafdelingen, fører ligeledes tilsyn med de formidlende organisationers virksomhed, og i forbindelse med en ændring af adoptionsbekendtgørelsen og forretningsordenen for Adoptionsnævnet, der trådte i kraft den 1. juli 2012, blev nævnets tilsyn med organisationerne præciseret, således at det nu fremgår af adoptionsbekendtgørelsens § 72, at Adoptionsnævnet fører tilsyn med "de formidlende organisationers behandling af matchningsforslag og med den del af

organisationernes virksomhed, der relaterer sig til børnenes psyko-soziale og helbredsmæssige forhold”.

Nævnets tilsyn med organisationerne er blandt andet baseret på indberetninger fra statsforvaltningerne om forhold vedrørende de formidlende organisationers behandling af matchningsforslag og med den del af organisationernes virksomhed, der relaterer sig til børnenes psyko-soziale og helbredsmæssige forhold, der kan give anledning til at overveje tiltag. Adoptionsnævnet er også kompetent til at behandle klager fra ansøgere m.v. på dette område.

Tilsynet med organisationerne er endvidere baseret på, at Adoptionsnævnet indkalder og gennemgår enkeltsager, ligesom nævnet indhenter statistiske oplysninger. Hertil kommer at Adoptionsnævnet årligt har foretaget en informations- og tilsynsrejse til et afgiverland, hvor nævnet finder det relevant at få belyst adoptionsprocesserne og struktureringen af organisationernes arbejde via dialog og møder med afgiverlandets myndigheder og organisationer. I 2012 foretog Adoptionsnævnet og Ankestyrelsen en fælles informations- og tilsynsrejse til Kina, se nedenfor under afsnit 3.1.1.

I den tilsynsvirksomhed, der udføres ved nævnets behandling af klager og indberetninger vedrørende de formidlende organisationers behandling af matchningssagerne, vil nævnet som regel skulle forholde sig til den pågældende organisations lægefaglige vurdering af et konkret barn på baggrund af de foreliggende oplysninger.

Ved langt de fleste internationale adoptioner foretages matchningen af den kompetente instans i afgiverlandet. Derefter vurderer den formidlende organisation, om matchningsforslaget ligger inden for ansøgerens godkendelse.

Hvis den formidlende organisation er i tvivl om, hvorvidt barnet ligger inden for ansøgerens godkendelse, skal sagen sendes til samrådet, som derpå skal tage stilling til matchningsforslaget. Hvis den formidlende organisation vurderer, at barnet ligger uden for ansøgerens godkendelse, og ansøgeren ønsker at hjemtage barnet, skal sagen ligeledes sendes til samrådet, som i disse tilfælde skal tage stilling til, om ansøgerens godkendelse kan udvides til at omfatte det konkrete barn.

Samrådet inddrages også i matchningssager, hvor en ansøger har reflekteret på en generel omtale af et konkret barn i eksempelvis de formidlende organisationers lister over børn med særlige behov ("barn søger forældre").

I 2012 behandlede og afsluttede nævnet 25 sager, hvoraf 1 sag var en indberetning fra Adoptionsnævnets rådgivende pædiater, og 1 sag var en indberetning fra Ankestyrelsen, Familieretsafdelingen.

En stor del af de indberettede sager har omhandlet henvendelser fra statsforvaltningerne, som har ønsket nævnets stillingtagen til de formidlende organisationers vurderinger af børn stillet i forslag til danske adoptionsansøgere.

Disse sager er blevet indberettet, enten fordi statsforvaltningen har sat spørgsmålstejn ved vurderingen af barnet som værende inden for ansøgerens godkendelse, eller fordi statsforvaltningen har fundet, at oplysningsgrundlaget om barnet i forbindelse med matchningen har kunnet give anledning til tvivl.

Nævnet behandlede således i alt 11 sager indberettet af statsforvaltningerne på grund af tvivl om organisationernes vurdering af barnet inden for en almen godkendelse. 10 af disse sager gav anledning til bemærkninger over for organisationerne, herunder at organisationen burde have fremsendt matchningssagen til samrådet til afgørelse, at pædiaterklæringen på et nærmere angivet punkt var utilstrækkelig, og at nævnets retningslinier vedrørende HIV-tests hos børn i forslag til adoption ikke var efterlevet fuldt ud.

Endvidere behandlede nævnet i alt 5 sager indberettet af en af de formidlende organisationer, fordi ansøgerne valgte at sige nej til at adoptere de børn, de var blevet matchet med. 2 af sagerne gav anledning til bemærkninger over for statsforvaltningen, herunder at ansøgernes godkendelse ikke burde have været udvidet til at omfatte tvillinger, og at der ved tvivl om spasticitet burde have været indhentet yderligere oplysninger.

Nævnet har endvidere behandlet 3 sager, der gav anledning til bemærkninger over for den formidlende organisation i relation til, at de oplysninger, der forelå på matchningstidspunktet om et barn, havde været mangelfulde eller ikke opdaterede i tilstrækkeligt omfang.

Herudover behandlede nævnet 4 generelle sager, der omhandlede henholdsvis forhold omkring international adoption fra Sri Lanka, oplysningsgrundlaget i sager fra Nigeria og et hjemtagelsesbesøg, hvilket bestod i at Statsforvaltningen aflagde et besøg hos adoptanterne, da barnet havde svært ved at knytte sig til den ene adoptant efter hjemtagelsen. Den fjerde og sidste sag omhandlede et barn, der efter hjemtagelsen viste sig at være HIV-positiv. Ingen af disse sager gav anledning til bemærkninger.

KAPITEL 3: SÆRLIGE TEMAER

3.1. Fokusområder

3.1.1. Informations- og tilsynsrejse til Kina

I perioden den 2. – 9. november 2012 foretog Adoptionsnævnet og Ankestyrelsen en fælles informations- og tilsynsrejse til Kina.

Adoptionsnævnet har to gange tidligere foretaget tilsynsrejser til Kina, og formålet med rejsen til Kina i 2012 var at indsamle opdaterede oplysninger om den aktuelle formidlingssituation i Kina, herunder mere aktuelle oplysninger om de kinesiske adoptivbørns psyko-sociale og helbredsmæssige forhold samt om "det online system" og "one to one agreement", som de kinesiske adoptionsmyndigheder har gennemført siden nævnets tilsynsrejse til Kina i 2006.

Formidlingssituationen i relation til Kina har ændret sig i de senere år. Antallet af internationale adoptioner fra Kina er således faldet markant, samtidig med at antallet af nationale adoptioner er steget i Kina. Samtidig er den største del af børn til international adoption fra Kina i dag børn med særlige behov.

Som led i forberedelserne til tilsynsrejsen havde nævnets sekretariat gennemgået i alt 15 matchningsager fra de formidlende organisationer. Formålet med gennemgangen var at give delegationen et indblik i vurderingen af børn til bortadoption fra Kina, navnlig af omfanget og kvaliteten af baggrundsoplysningerne samt de formidlende organisationers vurdering af børnene.

Under selve tilsynsrejsen mødtes delegationen blandt andet med CCCWA (China Centre for Children`s Welfare and Adoption), som er den øverste ansvarlige myndighed i forhold til international adoption i Kina, ligesom man besøgte et børnehjem. Endvidere mødtes delegationen med UNICEF og den danske ambassadør i Kina.

Som anført i rejseberetningen vedrørende tilsynsrejsen til Kina i 2012 var det Adoptionsnævnets og Ankestyrelsens vurdering, at de ændringer, der er konstateret på adoptionsområdet i Kina, generelt er positive og i tråd med subsidiaritetsprincippet i Haagerkonventionen. Det var samtidig Adoptionsnævnets og Ankestyrelsens indtryk, at adoptionsformidlingen fra Kina er inde i en udvikling, der også i fremtiden vil sætte fokus på adoption af børn med særlige behov.

I forhold til de helbredsmæssige m.v. oplysninger om børnene var det Adoptionsnævnets og Ankestyrelsens opfattelse, at myndighederne i Kina tilstræber at indsamle så gode helbredsoplysninger om børnene som muligt, således at modertagerlandene kan finde den familie, der passer bedst til det enkelte barn.

Det var dog Adoptionsnævnets og Ankestyrelsens opfattelse, at organisationerne fortsat bør være opmærksomme på at sikre, at der foreligger så fyldestgørende helbredsoplysninger om børnene som muligt, og at eventuelle usikkerhedsmomenter i videst muligt omfang søges afdækket.

I rejseredegørelsen er der således blandt andet peget på, at helbredsoplysningerne tilvejebringes af mange forskellige børnehjem, hvorfor CCCWA på trods af bestræbelser på det modsatte ikke med sikkerhed kan afvise, at der også fremover vil kunne forekomme tilfælde, hvor de helbredsmæssige oplysninger er utilstrækkelige. Adoptionsnævnets og Ankestyrelsens opfattelse var derfor, at organisationerne bør orientere ansøgere, som står på ventelister til Kina, om de usikkerhedsfaktorer ved de helbredsmæssige oplysninger om børnene, som vil kunne opstå.

Den samlede rejseberetning fra informations- og tilsynsrejsen til Kina kan læses på Adoptionsnævnets hjemmeside.

3.1.2. Fase 3 undersøgelsen

Som led i en revision af vejledning om adoption bad Ankestyrelsen, Familieretsafdelingen, i oktober 2011 Adoptionsnævnet om at komme med forslag til udformningen af et fremtidigt afsnit i vejledning om adoption vedrørende statsforvaltningernes opgaver i forbindelse med fase 3 undersøgelsen.

Adoptionsnævnet nedsatte på denne baggrund en arbejdsgruppe bestående af nævnets formand, nævnets socialrådgiverfaglige medlem, nævnets psykologfaglige medlem samt en repræsentant fra hver af de 5 statsforvaltninger.

Til brug for arbejdet indhentede arbejdsgruppen baggrundsmateriale, herunder interne arbejdsskabeloner fra de enkelte statsforvaltninger, ligesom gruppen indhentede de retningslinjer vedrørende forundersøgelsen, der er gældende i henholdsvis Norge og Sverige.

Arbejdsgruppens forslag til et nyt afsnit i adoptionsvejledningen vedrørende fase 3 undersøgelsen blev tiltrådt af det samlede Adoptionsnævn på et møde i december 2012. Arbejdsgruppens forslag har som forudsætning, at de forslag, som en arbejdsgruppe under Ankestyrelsen, Familieretsafdelingen, er fremkommet med vedrørende godkendelsesrammerne, gennemføres. Arbejdsgruppens opfattelse er dog, at forslaget med enkelte tilrettelser tillige er anvendeligt i relation til de nugældende godkendelsesrammer.

I forslaget er der lagt op til, at fase 3 samtalerne sædvanligvis ikke tager mere end 5-7 timer. Det fremgår af den nugældende vejledning, at den samlede varighed af samtalerne normalt ikke bør overstige 4-5 timer. Det har været arbejdsgruppens opfattelse, at det foreslåede timeantal er mere realistisk i forhold til de emner, der skal belyses under samtalerne. Formentlig svarer dette også til, hvad der i dag allerede reelt anvendes på samtalerne.

Til brug for belysning af ansøgernes ressourcer i forhold til det at blive forældre er der i forslaget opregnet nogle overordnede fokusområder og emner, som det ofte kan være relevant at tage udgangspunkt i under fase 3 samtalerne.

Afslutningsvist er der i forslaget opregnet forskellige kategorier af ansøgere, eksempelvis flergangsansøgere og eneadoptanter, og hvilke områder, der i den forbindelse særligt skal belyses samt hvilke områder, der kan belyses i mindre grad.

3.1.3. Nye retningslinjer vedrørende HIV

Adoptionsnævnet har gennem 2012 arbejdet med nye retningslinjer vedrørende HIV-infektion. Det førte til, at Adoptionsnævnet i marts 2013 bestemte, at det er muligt for HIV-positive ansøgere at blive godkendt som adoptanter. Dette er en ændring af den hidtidige praksis, hvor HIV-positive fik afslag på godkendelse som adoptanter, da prognosen for hiv-positive personer og patienter med aids blev betraget som så alvorlig, at det medførte afslag på ansøgning om godkendelse.

Nævnets udmelding skete på baggrund af et antal konkrete sager, som var blevet påklaget til Adoptionsnævnet, efter at adoptionssamrådene ved statsforvaltningerne havde meddelt ansøgerne, at de ikke opfyldte de helbredsmæssige krav for godkendelse som adoptant.

Ændring af hidtidig praksis

I slutningen af 2011 modtog Adoptionsnævnet den første af flere klagesager, hvor ansøgeren havde fået afslag på godkendelse som adoptant med den begrundelse, at ansøgeren var HIV-positiv.

Nævnet besluttede i denne sag – ligesom det også blev besluttet i de senere modtagne sager – at der skulle udarbejdes en speciallægeerklæring, som skulle belyse ansøgerens helbredsmæssige forhold, inden nævnet kunne træffe afgørelse om, hvorvidt ansøgeren opfyldte de helbredsmæssige betingelser for at kunne fortsætte undersøgelses- og godkendelsesforløbet i fase 1.

Nævnet åbnede således for første gang op for muligheden for, at en HIV-positiv ansøger kunne fortsætte undersøgelses- og godkendelsesforløbet i fase 1. Nævnet bemærkede i den forbindelse, at vejledningen om adoptionsansøgers fysiske og psykiske helbredsforhold ikke i sig selv kunne udelukke en HIV-positiv ansøger fra at blive godkendt som adoptant. Nævnet vurderede, at det måtte bero på en konkret vurdering af den pågældendes helbredstilstand.

Nævnet bemærkede samtidigt, at behandlingsmulighederne for personer med HIV var forbedret siden udarbejdelsen af vejledningen, og at de forbedrede behandlingsmuligheder gjorde, at HIV-positive havde en bedre prognose med hensyn til overlevelse og sygdomsforløb, end de havde haft tidligere.

Adoptionsnævnets henstilling vedrørende behandling af ansøgninger om godkendelse som adoptant, hvor en ansøger er HIV-positiv af 4. marts 2013

Efter afslutningen af et antal af de klagesager, hvori en ansøger var konstateret at være HIV-positiv, besluttede nævnet at udarbejde nærmere retningslinjer for, hvordan statsforvaltningerne og adoptionssamrådene skulle behandle disse sager fremover.

I henstillingen nævnes det indledningsvist, at HIV er en kronisk infektionssygdom, der ubehandlet erfaringsmæssigt stort set altid fører til AIDS og på sigt med en dødelig udgang. Der gives derfor som udgangspunkt afslag på godkendelse som adoptant, hvis en adoptionsansøger er HIV-positiv.

Efter en konkret vurdering vil der dog kunne gives tilladelse til, at en ansøger fortsætter undersøgelses- og godkendelsesforløbet i fase 1, uanset vedkommende er HIV-positiv.

Betingelserne for at en ansøger kan fortsætte undersøgelses- og godkendelsesforløbet i fase 1, uanset vedkommende er HIV-positiv, er, at der foreligger en erklæring fra en speciallæge i infektionsmedicin, hvoraf det fremgår, at ansøgeren opfylder alle nedenstående kriterier:

1. Ansøgeren skal have været behandlet med antiviral medicin i mindst et år, og det skal gennem kontrollen af sygdommen være dokumenteret, at ansøgerens HIV RNA er umåleligt lavt på ansøgningstidspunktet.
2. Der må ikke være konstateret væsentlig comorbiditet, f.eks. i form af hjertekarsygdom eller anden alvorlig kronisk infektionssygdom.
3. Der skal være dokumenteret en udtalt grad af compliance til såvel behandling som kontrol af sygdommen.

Speciallægeerklæringen skal så vidt muligt være afgivet af en anden læge end ansøgerens behandlingsansvarlige læge og på et andet hospital end der, hvor ansøgeren er blevet behandlet og/eller kontrolleret.

I de tilfælde, hvor et ansøgerpar søger om godkendelse som adoptanter, og den ene ansøger er konstateret HIV-positiv, og hvor forholdet er etableret forud for, at den ene ansøger er påbegyndt behandling for HIV, er det en betingelse for, at ansøgerne kan godkendes i fase 1, at den anden ansøger har fået foretaget en aktuell HIV-test. Resultatet af den aktuelle HIV-test skal være enten negativ, eller det skal være dokumenteret, at vedkommende, hvis den pågældende er konstateret HIV-positiv, også opfylder samtlige ovenstående krav.

Henstillingen kan læses i sin helhed på Adoptionsnævnets hjemmeside.

3.1.4. Anvendelsen af psykologiske undersøgelser

Nævnets sekretariat har i 2012 indkaldt sager fra statsforvaltningerne, hvori ansøgerne undervejs i ansøgningsprocessen har gennemgået en psykologisk undersøgelse. Der blev i alt gennemgået 17 sager.

I forbindelse med gennemgangen har nævnet vurderet følgende 4 punkter:

- Forekommer beslutningen om iværksættelse af en psykologisk undersøgelse umiddelbart rimelig?
- Er afgørelsen tilstrækkeligt begrundet?
- Overholder opdraget nævnets vejledning til samrådene om psykologundersøgelser i adoptionssager?
- Har psykologen foretaget en vurdering af ansøgerens egnethed i strid med nævnets vejledning til psykologer om undersøgelser i adoptionssager?

Adoptionsnævnet udtalte kritik i følgende sager, hvor der var givet afslag på godkendelse, efter at en eller begge ansøgere havde gennemgået en psykologisk undersøgelse.

- Sagen vedrørte en enlig ansøgerinde, der søgte om godkendelse til et barn i alderen 0-36 måneder. Samrådet traf i 2009 afgørelse om iværksættelse af en psykologisk undersøgelse. Efterfølgende traf samrådet afgørelse om afslag på adoption. Nævnet fandt, at afgørelsen ikke var tilstrækkelig konkret begrundet. Nævnet mente, at samrådet burde have redegjort for de forhold, der gjorde, at samrådet var i tvivl om ansøgerindens psykiske ressourcer i forhold til at adoptere et barn. Efter nævnets opfattelse var det ikke tilstrækkeligt blot at henvise til forundersøgelsen og en udtalelse fra en psykolog. Nævnet fandt, at samrådets opdrag til den psykolog, der skulle foretage en undersøgelse, var for vidtgående i forhold til kravene i nævnets vejledning om psykologundersøgelser, idet samrådet reelt bad psykologen vurdere, om ansøgerinden var egnet som adoptant. Nævnet fandt endvidere, at psykologens konklusion manglede en egentlig besvarelse af opdraget, og at grundlaget for konklusionen virkede uklart. Undersøgelsen syntes at være baseret på en omfattende testning, og der syntes ikke i tilstrækkelig grad at være foretaget inddragelse af de kliniske samtaler og oplysninger fra fase 3 samtalerne. Samrådet burde efter nævnets opfattelse have påpeget dette over for psykologen og bedt psykologen om en supplerende udtalelse.
- Sagen vedrørte et ansøgerpar, der søgte om godkendelse til et udenlandsk barn/søskende i alderen 24-60 måneder. Samrådet traf i 2009 afgørelse om iværksættelse af en psykologisk undersøgelse af ansøgerparret. Efterfølgende godkendte samrådet ansøgerparret som adoptanter til et barn i alderen 24-60 måneder. Samtidig meddelte samrådet ansøgerparret afslag på udvikelse af godkendelsen til at omfatte søskende. Nævnet bemærkede i forhold til samrådets afgørelse om at afslå at godkende ansøgerparret til søskende, at det forhold, at man ikke har haft professionelt ansvar for børn eller har

boet sammen med børn, efter nævnets opfattelse, ikke i sig selv kan begrundes afslag på en adoption af søskende. Derimod fandt nævnet det positivt, at samrådet i den konkrete sag havde valgt at bede psykologen om en uddybende udtalelse, efter at samrådet observerede, at der i den psykologiske undersøgelse ikke var en klar skelnen mellem resultaterne af tests og de kliniske samtaler. Den psykologiske undersøgelse levede således ikke op til retningslinjerne i nævnets vejledning.

- Sagen vedrørte et ansøgerpar, der søgte om godkendelse til et konkret barn. Samrådet traf i 2009 afgørelse om iværksættelse af en psykologisk undersøgelse. Efterfølgende godkendte samrådet ansøgerparret som adoptanter. Nævnet fandt, at konklusionen i den psykologiske undersøgelse i for høj grad konkluderede på ansøgerparrets egnethed som adoptanter, og således ikke var i overensstemmelse med nævnets vejledning til psykologer. Nævnet fandt det derfor relevant, at samrådet fremover indskærpede over for psykologerne, at opgaven ikke omfatter en vurdering af egnethed.
- Sagen vedrørte et ansøgerpar, der søgte om godkendelse til et barn i alderen 0-36 måneder. Samrådet traf i 2009 afgørelse om iværksættelse af en psykologisk undersøgelse. Samrådet traf efterfølgende afgørelse om afslag på godkendelse. Nævnet bemærkede i forhold til konklusionen i den psykologiske undersøgelse, at testningen syntes vægtet meget i forhold til den kliniske del af undersøgelsen, samt at sammenfatningen i vidt omfang var baseret på testning. Nævnet fandt, at der i undersøgelsen manglede en samlet vurdering, der forholdt sig dels til opdraget, dels til vurderingen på baggrund af såvel samtaler som test. Samrådet burde efter nævnets opfattelse have indskærpet dette over for psykologen og bedt om en supplerende udtalelse. Endvidere bemærkede nævnet, at samrådet i for høj grad havde begrundet afgørelsen med udvalgte delelementer fra psykologundersøgelsen.
- Sagen vedrørte en enlig ansøgerinde, der søgte om godkendelse til et barn i alderen 0-36 år. Samrådet traf i 2009 afgørelse om iværksættelse af en psykologisk undersøgelse. Efterfølgende traf samrådet afgørelse om afslag på godkendelse som adoptant. Nævnet fandt, at konklusionen i den psykologiske undersøgelse i for høj grad konkluderede på ansøgerindens egnethed til adoption og derfor ikke var i overensstemmelse med nævnets vejledning til psykologer. Nævnet fandt det relevant, at samrådet fremover indskærpede over for psykologerne, at opgaven ikke omfattede en vurdering af egnethed.
- Sagen vedrørte et ansøgerpar, der søgte om godkendelse til et barn i alderen 24-84 måneder. Samrådet traf i 2008 afgørelse om iværksættelse af en psykologisk undersøgelse. Samrådet godkendte efterfølgende ansøgerparret som adoptanter til et barn i alderen 24-84 måneder. Nævnet fandt, at konklusionen i den psykologiske undersøgelse i for høj grad konkluderede på ansøgerparrets egnethed som adoptanter og således ikke var i overens-

stemmelse med nævnets vejledning til psykologer. Nævnet fandt det derfor relevant, at samrådet fremover indskærpede over for psykologerne, at opgaven ikke omfattede en vurdering af egnethed.

Tilsynsgennemgangen synliggjorde samlet set blandt andet, at psykologerne i visse tilfælde var for konkluderende i forhold til ansøgernes egnethed til at adoptere.

Undersøgelsen viste endvidere, at ansøgerne i 10 af sagerne efterfølgende blev godkendt (enten helt eller delvist) til adoption, mens ansøgerne i 7 af sagerne fik afslag på godkendelse.

Adoptionsnævnet vil følge op på resultatet af gennemgangen af anvendelsen af psykologiske undersøgelser i vejledning til psykologer.

3.1.5. Temadag på Færøerne

Adoptionsnævnet har i 2012 foretaget en tilsynsgennemgang af i alt 19 sager om godkendelse som adoptant fra Rigsombudsmanden på Færøerne. Sagerne blev indkaldt i 2011. Formålet med tilsynsgennemgangen var at få et overordnet indblik i Rigsombudsmandens behandling af sager om fremmedadoption.

I forbindelse med tilsynsgennemgangen gjorde Rigsombudsmanden opmærksom på, at der i den senere tid var iværksat en række initiativer for at styrke sagsbehandlingen på adoptionsområdet, herunder ved at styrke samtalerne i forbindelse med behandlingen af ansøgningerne, ved øget opmærksomhed på indhentelse af erklæringer m.v., øget inddragelse af eventuelle børn i familien, øget fokus på partshøringer m.v. Det blev endvidere oplyst, at Rigsombudsmanden havde fastansat en socialrådgiver, der idag står for at foretage den individuelle undersøgelse af ansøgerne.

Følgende regelsæt finder anvendelse ved adoption på Færøerne:

- Anordning nr. 1169 af 25. november 2006 om ikrafttræden for Færøerne om lov om adoption
- Bekendtgørelse nr. 288 af 26. marts 2007 for Færøerne om godkendelse som adoptant
- Bekendtgørelse nr. 287 af 26 marts 2007 for Færøerne om adoption

Reglerne i den færøske lovgivning er senest blevet ajourført i 2006 og 2007. Reglerne afspejler de gældende danske regler, dog således at de er tilpasset til færøske forhold. Dette betyder bl.a., at adoptionsprocessen ikke er faseopdelt som i Danmark.

På Færøerne er det Rigsombudsmanden, der behandler sager om fremmedadoption. Ansøgning om godkendelse som adoptant indgives således til rigsombuddet, der indhenter de nødvendige personlige, økonomiske og helbredsmæssige oplysninger,

ligesom der indhentes bopælsattester, straffeattest og oplysninger om skatteforhold.

Når rigsombuddet har modtaget en ansøgning om godkendelse som adoptant, indkaldes ansøgerne til et møde ved rigsombuddet. På dette møde modtager ansøgerne informationsmateriale og information om sagens videre forløb, ligesom de forhold, der vedrører de generelle godkendelseskrav, drøftes nærmere. Den individuelle undersøgelse af ansøgerne udføres af en socialrådgiver, der oftest afholder to samtaler med ansøgerne, herunder en samtale i hjemmet. Når sagen er tilstrækkeligt oplyst, forelægges den for samrådet, der udarbejder en indstilling til Rigsombudsmanden om, hvorvidt ansøgerne kan godkendes som adoptant. Rigsombudsmanden træffer den endelige afgørelse herom. En beslutning om at iværksætte medicinsk, psykiatrisk, psykologisk eller anden specialundersøgelse træffes ligeledes af Rigsombudsmanden efter indstilling fra samrådet.

Rigsombudsmandens afgørelser kan påklages til Adoptionsnævnet, der ligeledes fører tilsyn med Rigsombudsmanden og samrådet.

I lyset af de nye initiativer, som Rigsombudsmanden på det seneste har taget på adoptionsområdet, viste nævnets gennemgang af de 19 konkrete sager fra Færøerne sig i vidt omfang at have karakter af at være en bagudrettet undersøgelse og derfor af mindre relevans for det fremadrettede arbejde på området.

For at fastholde et fremadrettet fokus valgte Adoptionsnævnet derfor i fælles forståelse med Rigsombudsmanden på Færøerne at afholde en temadag i februar 2013 for Rigsombudsmandens medarbejdere og for medlemmerne af samrådet på Færøerne. På temadagen, der blev forestået af Adoptionsnævnets formand, Anne Thalbitzer, og medlem af Adoptionsnævnet, socialrådgiver Pia Eriksen, blev der sat fokus på hensynene bag godkendelsessystemet og den aktuelle formidlingssituation samt på den individuelle undersøgelse og godkendelse af adoptanterne. Derudover var der lejlighed til at drøfte forskellige mere specifikke spørgsmål på baggrund af et antal cases. Anne Thalbitzer og Pia Eriksen havde endvidere et møde med Rigsombudsmanden og dennes medarbejdere, hvorunder man drøftede særlige færøske udfordringer vedrørende fremmedadoption.

Møderne med Rigsombudsmanden og temadagen gav nævnet et nyttigt indblik i behandlingen af adoptionssager vedrørende færøske ansøgere. Sammenfattende var det Adoptionsnævnets indtryk, at Rigsombudsmanden på Færøerne har betydelig fokus på at sikre en hensigtsmæssig sagsstyring og på at styrke sagsoplysningen i de konkrete sager. Det er ligeledes nævnets opfattelse, at der er iværksat en række målrettede initiativer med henblik på at understøtte dette. Noglemedarbejdere fra Færøerne har været på udvekslingsophold i Danmark, og det vil fremadrettet være muligt, at medarbejderne kan modtage faglig sparring. Nævnet har endeligt noteret sig, at der er iværksat initiativer med henblik på at udbygge den socialrapport, der skal sendes til afgiverlandets myndigheder mv., når ansøgerne er blevet godkendt som adoptanter.

3.1.6. Landsmøde 2012

Den 10. – 11. oktober 2012 afholdt nævnet landsmøde for statsforvaltningerne og adoptionssamrådene. På landsmødet deltog desuden Rigsombudet i Grønland, Rigsombudet på Færøerne, AC Børnehjælp, DanAdopt, Adoption & Samfund og Ankestyrelsen, Familieretsafdelingen.

Et af emnerne var betydningen af HIV hos henholdsvis voksne og børn. Overlæge, professor Court Pedersen redegjorde for behandlingen af voksne HIV-smittede i dag, hvor der er etableret en god behandling mod HIV. Den største gruppe af HIV-smittede klarer sig rigtigt godt. Livslængden er næsten som resten af befolkningens. HIV er en alvorlig livstruende sygdom, men sygdommen kan holdes i ro ved behandling. Ved at overholde medicineringen er den forventede levealder for HIV-positive 70 til 80 år. Overlæge Vibeke Rosenfeldt redegjorde herefter for betydningen af HIV hos børn. Hun oplyste blandt andet, at HIV-smittede børn på grund af meget effektiv behandling ikke er mere syge end andre børn, og at de, bortset fra at de dagligt skal tage medicin, kan leve et helt normalt liv. Ved meget sent iværksat behandling kan immunfunktionen dog være langt nede, og det kan være svært at få den op igen.

Dernæst gjorde Trine Hede, ankechef i Ankestyrelsen, status på arbejdsgruppens drøftelser om nye godkendelsesrammer. Arbejdsgruppens opgave var at overveje om matchningsproceduren og sondringen mellem almen og udvidet godkendelse er tidssvarende, og om den i tilstrækkelig grad sikrer barnets bedste.

Arbejdsgruppen indstillede til, at der fremover kun skal arbejdes med én godkendelsesramme, således at ansøgerne ikke vil kunne vælge mellem en almen eller udvidet godkendelse. Det skal ikke være muligt på forhånd at afgrænse sin ansøgning til bestemte helbredsmæssige forhold hos børnene. Dog vil godkendelsesrammen i forhold til antallet af børn og børnenes alder fortsat kunne variere.

Med den nye godkendelsesramme er det vigtigt, at der udarbejdes grundige beskrivelser af børnene, således at ansøgerne har mulighed for at forholde sig til et barn, som de har fået i forslag.

Arbejdsgruppens arbejde sluttede i juli 2011, og der har efterfølgende været afholdt en temadag om den nye godkendelsesramme med deltagelse af 40 repræsentanter fra Adoptionsnævnet, Ankestyrelsen, samrådene, statsforvaltningerne, de formidlende organisationer og Adoption & Samfund. Overordnet set var der enighed om den foreslåede generelle definition af, hvad en godkendelse skal omfatte.

Nævnsmedlem Charlotte Olesen orienterede om, hvad en eventuel ny godkendelsesramme betyder for vurderingen af børnene. Indledningsvis nævnte Charlotte Olesen, at godkendelsesrammens formulering om, at et barn med tiden vil kunne blive selvhjulpent og i stand til at klare en almindelig tilværelse, eventuelt med begrænset brug af støtteforanstaltninger, indebærer, at et barn ikke vil falde inden for

den nye godkendelsesramme, hvis barnets helbredsmæssige vanskeligheder kræver professionel hjælp i hjemmet.

Til belysning af, om et barn skal vurderes inden for eller uden for den nye godkendelsesramme, gennemgik Charlotte Olesen en række eksempler inden for områderne vedrørende for tidlig fødsel, udviklingsforsinkelse og misdannelser.

Nævnsmedlem Lisbeth Liebmann redegjorde dernæst for status fra arbejdsgruppen vedrørende arbejdet med vejledningen til fase 3 undersøgelsen. Arbejdsgruppen havde blandt andet drøftet, hvordan forældrekompetencer vurderes, undersøgerens rolle under samtalerne samt vigtigheden af, at der blandt undersøgerne er mulighed for supervision i forhold til det faglige arbejde.

For ansøgerne er det vigtigt, at de får en forståelse af, hvad fase 3 undersøgelsen skal bruges til, og hvad ansøgerne undersøges for.

AC Børnehjælp og DanAdopt holdt et oplæg om den aktuelle formidlingssituation. For begge organisationer gjaldt det, at børn med særlige behov (special-needs) fylder mere i adoptionsverdenen. I en række giverlande er der en klar forventning om, at modtagerlandene modtager flere børn med særlige behov. Der blev opfordret til, at adoptionsmotivet i nogle sammenhænge udfordres og gør adoptanterne klar til også at adoptere børn med visse fysiske eller psykiske vanskeligheder.

Nævnsmedlem og socialrådgiver Pia Eriksen adresserede emnet omkring åbenhed i nationale bortadoptioner herunder åbenheden i forhold til adoption uden samtykke, pleje med henblik på adoption, åbenhed over for de biologiske forældre og for børn med særlige behov. I forhold til opfølgingsrapporter er der indkommet mange til Adoptionsnævnet vedrørende de nationale adoptioner, men der er endnu ikke mange af de biologiske forældre, der efterspørger disse. Pia Eriksen forventer, at dette vil ske i de kommende år.

Med hensyn til den udvidede adgang til adoption uden samtykke og adoptanternes holdning hertil har det vist sig, at der på tidspunktet for landsmødet kun var 4 sager, hvori adoptanterne havde taget stilling hertil. Pia Eriksen henstillede til, at adoptanternes holdning til denne situation bliver beskrevet i sagerne.

Det samlede referat fra nævnets landsmøde i 2012 kan læses på Adoptionsnævnets hjemmeside www.adoptionsnaevnet.dk.

3.1.7. Etiopien

Adoptionsnævnet foretog en informations- og tilsynsrejse til Etiopien i 2011. Rejsen er nærmere beskrevet i årsberetningen 2011 samt i en rejseberetning, hvortil der henvises. Efter rejsen i 2011 fortsatte Adoptionsnævnet i samarbejde med Ankestyrelsen, Familieretsafdelingen, det øgede fokus på Etiopien, hvor man bl.a. koncentrerede sig om frigivelsesprocesserne i landet.

Det skærpede tilsyn har bl.a. givet sig udslag i, at nævnet i samarbejde med Ankestyrelsen, Familieretsafdelingen, den 12. januar 2012 bl.a. skrev følgende til de to formidlende organisationer:

”På trods af [den] positive udvikling er det på baggrund af rejsen Adoptionsnævnet og Familiestyrelsens opfattelse, at der fortsat er grund til, at de formidlende organisationer udviser skærpet opmærksomhed i forbindelse med adoption af etiopiske børn til Danmark. Navnlig er der grund til fortsat at have fokus på den del af frigivelsesprocessen, som vedrører afgivelse af samtykke til bortadoption af børnene; dvs. i forhold til den gruppe af børn, som frigives til adoption med et samtykke (”relinquished children”).

Nævnet og styrelsen er således – både på baggrund af informationer fra rejsen, men også på baggrund af en række konkrete tilsynssager – bekymrede for, om de biologiske forældre modtager den fornødne rådgivning i forbindelse med afgivelse af samtykke. Vi finder derfor, at der er særlig grund til at have fokus på, om forældrene på adækvat vis er informeret om retsvirkninger af at afgive samtykke til adoption med henblik på, at deres børn bortadopteres til lande, i hvilke en adoption indebærer, at der sker et fuldt familieskifte (en stærk adoption), jf. adoptionslovens § 16, hvoraf bl.a. fremgår, at der ved adoption indtræder samme retsforhold mellem adoptant og adoptivbarn som mellem forældre og deres barn, og at retsforholdet mellem adoptivbarn og oprindelig slægt samtidig bortfalder.

Selv om den føderale domstolsbehandling i Etiopien indebærer, at de biologiske forældre møder op i retten og bekræfter deres samtykke til adoptionen (The Revised Family Code article 191, subsection 1, og MoWAs Internal Directive of Procedure for Provision of Transnational Adoption Service section 6.3.4.), er det nævnets og styrelsens opfattelse, at der ikke i tilstrækkelig høj grad er sikkerhed for, at der er tale om et egentligt informeret samtykke til stærk adoption, når børnene frigives til international adoption. Som bekendt er adoptioner i Etiopien – modsat Danmark – såkaldte svage adoptioner. Hertil kommer, at delegationen under rejsen fra flere sider fik oplysninger om, at der er tilfælde, hvor det har vist sig, eller hvor man har bestyrket mistanke om, at der ikke i tilstrækkeligt omfang har foreligget et sådan informeret samtykke.

Med henblik på at tilvejebringe størst mulig sikkerhed i forhold til adoptionerne fra Etiopien til Danmark er det på denne baggrund vores vurdering, at der bør iværksættes særlige tiltag med henblik på at sikre, at de biologiske forældre vejledes på fyldestgørende vis.

På baggrund af ovenstående finder vi i forhold til den fortsatte formidling fra Etiopien, at det er nødvendigt, at organisationerne fremover påtager sig at rådgive og informere forældrene – eller andre, der måtte skulle afgive samtykke til adoptionen – om betydningen af, at der gennemføres en adoption til danske adoptivfamilier. Dette ”ekstra samtykke” bør indhentes af AC Børnehjælp eller Dan-Adopt, og det kan derfor ikke overlades til f.eks. de enkelte institutioner at indhente dette. Det er ligeledes afgørende, at de personer, som foretager samtalerne med de biologiske

forældre har den fornødne indsigt i de danske regler, og samtidig også formår at formidle dette på en forståelig måde over for de biologiske forældre.

Et andet forhold, som nævnet og styrelsen finder anledning til at adressere på baggrund af rejsen vedrører spørgsmålet om betaling dels i forhold til dækning af de udgifter, som de biologiske forældre måtte have i forbindelse med adoptionssagens behandling i Addis Ababa, dels i forhold til bistand til de etiopiske myndigheders behandling af adoptionssagerne.

For så vidt angår udlevering af kontanter til de biologiske forældre eller andre private personer er det vores opfattelse, at sådanne betalinger ikke bør finde sted. Hvis der er behov for dækning af udgifter af nogen art i forbindelse med sagsbehandlingen, herunder udgifter til forældrenes transport til Addis Ababa i forbindelse med domstolsbehandlingen, bør betalingen altid foretages på en sådan måde, at der ikke udleveres kontanter til de involverede personer.

Med hensyn til bistand til de etiopiske myndigheders behandling af adoptionssagerne blev det under rejsen oplyst, at de danske formidlende organisationer, sammen med de øvrige udenlandske formidlende organisationer, som arbejder i Etiopien, via et netværk har ydet bistand til de etiopiske myndigheders sagsbehandling. Uanset, at en sådan støtte sker ud fra et legitimt ønske om at opkvalificere eller bistå myndighederne, således at sagerne ikke forsinkes unødigt, er det nævnet og styrelsens vurdering, at en sådan direkte eller indirekte økonomisk støtte til myndighedernes behandling af adoptionssagerne ikke bør finde sted.

Vi agter derfor at pålægge organisationerne at iværksætte tiltag med henblik på at sikre, at ovennævnte betalinger ikke fremadrettet finder sted".

Efter at have modtaget organisationernes bemærkninger meddelte Ankestyrelsen, Familieretsafdelingen i samarbejde med Adoptionsnævnet bl.a. følgende i brev af 25. maj 2012 til de to organisationer:

"Vi har noteret os, at både AC Børnehjælp og DanAdopt er indforståede med kravet om, at der ikke må udleveres kontanter til biologiske forældre eller andre privatpersoner, der måtte være involveret i en given adoptionssag.

Vi har ligeledes noteret os, at såvel AC Børnehjælp som DanAdopt har taget til efterretning, at økonomisk støtte til de etiopiske adoptionsmyndigheder ikke bør finde sted, og at man har orienteret organisationernes netværk i Etiopien om de danske myndigheders holdning til spørgsmålet.

I forhold til sikringen af frigivelsesprocessen har både AC Børnehjælp og DanAdopt meddelt, at man er indforståede med, at det foreløbigt er nødvendigt, at de danske organisationer påtager sig at sikre, at adoptivbørnenes biologiske forældre/værger i fornødent omfang er vejledt om retsvirkninger af en bortadoption til Danmark, og at de pågældende i øvrigt har modtaget en adækvat vejledning i forbindelse med afgivelsen af samtykke til adoption.

Det er vores opfattelse, at denne procedure vedrørende sikring af den fornødne vejledning er en nødvendig forudsætning for at fortsætte formidlingen af adoptivbørn fra Etiopien. Ankestyrelsen og Adoptionsnævnet er opmærksomme på, at man i Guide to Good Practice forudsætter at vejledningen af adoptivbørnenes biologiske forældre/værger og indhentelsen af disses samtykke til adoption forestås af afgiverlandets myndigheder. For nuværende finder vi det dog påkrævet, at de danske formidlende organisationer sikrer, at det fornødne samtykke er indhentet og den relevante vejledning givet inden adoptionssagen gennemføres i Etiopien.

Imidlertid er det nævnets og styrelsens forventning, at de etiopiske myndigheder, qua deres øgede fokus på adoptionsområdet, arbejder for at forbedre de juridiske foranstaltninger på området, således at ansvaret for frigivelsesprocessen på længere sigt vil kunne varetages egenhændigt af afgiverlandets myndigheder”.

På baggrund af tilsynsrejsen og det fortsatte fokus på Etiopien udarbejdede Adoptionsnævnet endvidere den 5. september 2012 en henstilling, der udover spørgsmålet om børnenes frigivelsesgrundlag blandt andet fastsatte krav til de formidlende organisationers forpligtelser i relation til at tilvejebringe et mere fyldestgørende grundlag for vurderingen af et barns alder og i sager, hvor det var oplyst, at en eller begge de biologiske forældre var afgået ved døden. Der henvises i det hele til nævnets henstilling af 5. september 2012, der er gengivet på Adoptionsnævnets hjemmeside.

KAPITEL 4: NATIONALE BORTADOPTIONER

Adoptionsnævnet varetager opgaven med at anvise børn født i Danmark til godkendte adoptanter med henblik på national anonym adoption.

En ændring af adoptionslovgivningen i 2009 betød blandt andet, at Adoptionsnævnets opgave med at anvise børn, født i Danmark, til godkendte adoptanter blev udvidet til også at omfatte børn, der ønskes anbragt i pleje med henblik på adoption med bistand fra Adoptionsnævnet. Anbringelse af et barn i pleje med henblik på adoption kan blandt andet være relevant i de tilfælde, hvor adoption ikke umiddelbart kan gennemføres på trods af, at der foreligger et endeligt samtykke fra moren, men hvor der verserer en faderskabssag. Det kan også være relevant i tilfælde, hvor der er tale om et hittebarn eller i de tilfælde, hvor kommunen påtænker at gennemføre en adoption uden forældrenes samtykke, og hvor børn og unge-udvalget har truffet afgørelse om, at barnet skal anbringes uden for hjemmet efter servicelovens § 58, stk. 1.

Derudover betød regelændringerne, at ansøgere, der ønsker en national adoption, nu også er omfattet af det faseopdelte godkendelsessystem, og de skal derfor på et adoptionsforberedende kursus på lige fod med ansøgere, der ønsker international adoption. Tidligere var ansøgere, der ønskede at adoptere et barn født i Danmark, ikke omfattet af det faseopdelte godkendelsessystem og skulle derfor ikke på et adoptionsforberedende kursus.

4.1. Procedure ved anvisning af børn til national adoption

Når ansøgerne er godkendt og ønsker national adoption, indsender samrådssekretariatet godkendelsessagen til Adoptionsnævnet. Herefter vil en voteringsgruppe, der består af tre nævnsmedlemmer, gennemgå sagen. Voteringsgruppen bestod i 2012 af Anne Thalbitzer, Jan Erik Henriksen og Pia Eriksen.

Når der er et barn til national bortadoption, eller som ønskes anbragt i pleje med henblik på adoption med bistand fra Adoptionsnævnet, foretager det pædiatriske medlem af nævnet en lægefaglig vurdering af barnet. På baggrund af de foreliggende oplysninger om barnet, herunder den lægefaglige vurdering og oplysninger om de biologiske forældre vælger voteringsgruppen fra ventelisten de ansøgere, der efter en konkret vurdering skønnes bedst egnede til at adoptere det konkrete barn eller at have det pågældende barn i pleje med henblik på adoption. I den forbindelse har blandt andet følgende forhold betydning:

- ♦ Hel- og halvsøskende placeres som udgangspunkt hos samme adoptivfamilie.

- ◆ Barnet placeres i en passende geografisk afstand fra de biologiske forældre og deres netværk, således at sandsynligheden for, at anonymiteten brydes minimeres.
- ◆ De biologiske forældres ønsker vedrørende barnets kommende forældre og deres miljø.
- ◆ At adoptivforældrenes baggrund, værdier og interesser stemmer overens med de biologiske forældres.
- ◆ Ansøgerne har indsigt og rummelighed i forhold til barnets eventuelle familiære dispositioner for sygdomme eller fysiske og psykiske handicap.
- ◆ Hvis et barn har særlige behov – for eksempel på grund af fysiske eller psykiske forhold – vil det have betydning, hvilken familie der skønnes bedst egnet til at imødekomme disse behov.

Når voteringsgruppen har udvalgt de ansøgere, der skønnes bedst egnede til at adoptere barnet, giver nævnet besked til den statsforvaltning, hvor ansøgerne bor. Statsforvaltningen orienterer herefter ansøgerne om nævnets beslutning.

I 2012 var nævnets gennemsnitlige sagsbehandlingstid i de nationale bortadoptionssager 39 dage (mellem 9 og 170 dage).

Sagsbehandlingstiden omfatter perioden, fra nævnet modtog sagen, til barnet blev anvist til en familie. I 2011 var sagsbehandlingstiden 18 dage. Fra det tidspunkt, hvor alle oplysninger i sagen er klar, herunder samtykket fra de biologiske forældre, prioriteres det højt, at sagen bliver ekspederet så hurtigt som muligt.

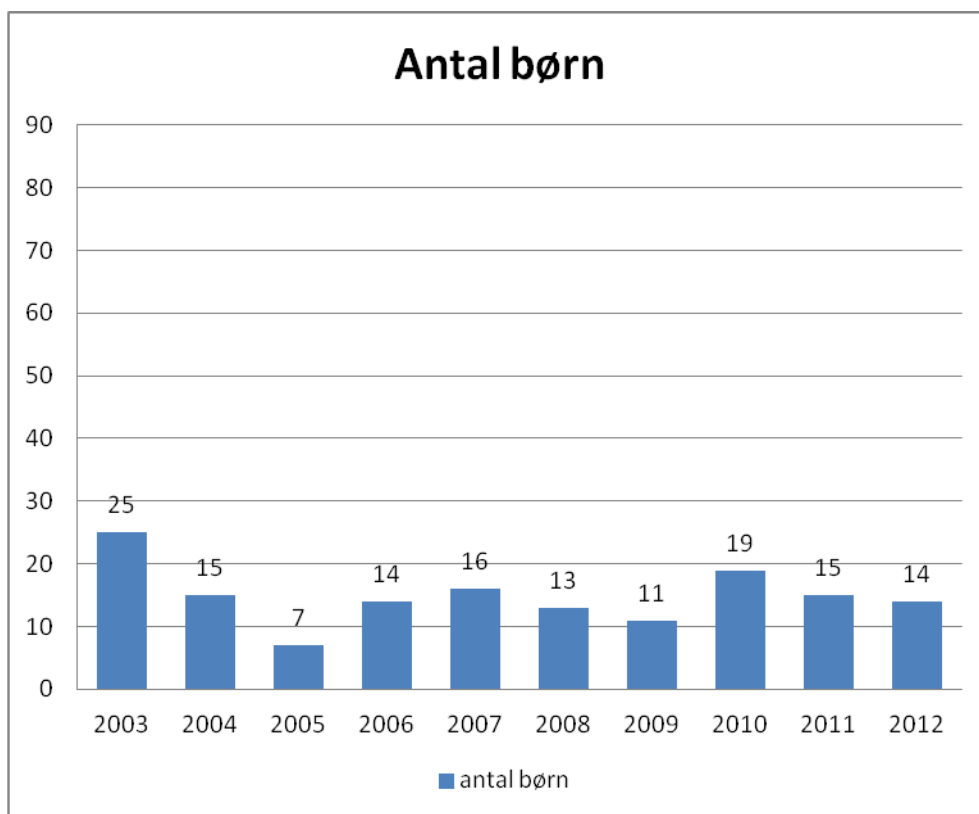
Børnene var i 2012 mellem 3 og 11 måneder ved matchningen og i gennemsnit lidt over 6 måneder gamle.

4.2. Antallet af børn og godkendte ansøgere

I 2012 formidlede Adoptionsnævnet i alt 14 børn til national adoption. 3 børn blev anvist til ansøgere, som tidligere havde adopteret et barn ved national adoption. Adoptionsnævnet blev i 2012 ikke anmodet om at bistå med at anbringe et barn i pleje med henblik på adoption.

De seneste 10 års udvikling i antallet af børn til national bortadoption fremgår af diagrammet nedenfor. Der er i denne periode anvist i alt 149 børn til anonym national bortadoption. I samme periode stod 376 ansøgere på venteliste til anonym national adoption. Set over en 10-årig periode er det 40 % af ansøgerne, der har fået anvist et barn til national adoption.

BØRN ANVIST TIL NATIONAL (ANONYM) BORTADOPTION

8 af de 14 børn, som blev bortadopteret ved national adoption i 2012, blev vurderet inden for en almen godkendelse. 6 af børnene var til adoption uden for en almen godkendelse, hvilket kræver, at adoptanterne får deres godkendelse udvidet til at omfatte barnet. (se ordforklaring bagerst i beretningen).

Alle børnene var under et år gamle på matchningstidspunktet.

BØRNEENS ALDER PÅ MATCHNINGSTIDSPUNKTET

	Antal børn
3-4 måneder	5
5-6 måneder	4
7-12 måneder	5
13 måneder eller mere	0

Alle 14 børn har været anbragt i plejefamilie før bortadoptionen.

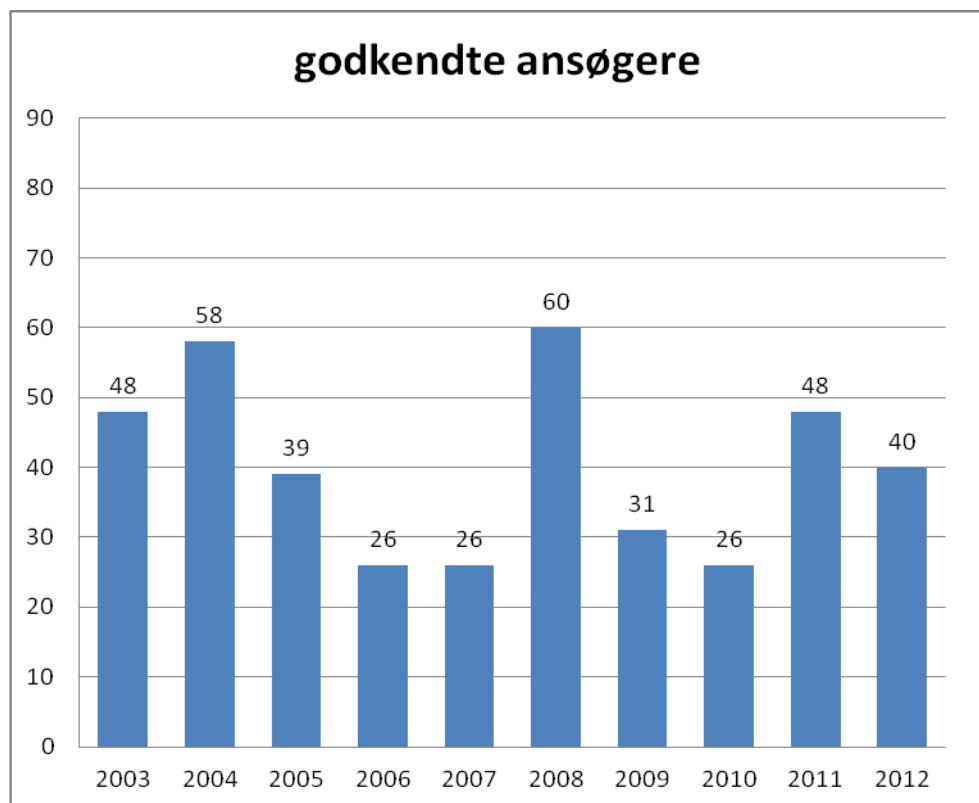
Den yngste biologiske mor var 18 år og den ældste var 38 år. I 53% af sagerne har det været muligt at registrere en far til børnene. Den yngste biologiske far var 19 år og den ældste var 38 år.

De fleste faderskabssager (77%) blev afsluttet i statsforvaltningerne, mens de resterende blev afsluttet i retten. Alle de kendte biologiske fædre har gennemført folkeskolen, men i kun 14 % af sagerne har fædrene gennemført yderligere skolegang eller taget en egentlig erhvervsuddannelse.

I 86 % af sagerne var de biologiske fædre vurderet sunde og raske, mens der i 14 % af sagerne var problemer med alkohol og indtagelse af stoffer, eller psykisk/fysisk sygdom.

70% af de kvinder, der valgte bortadoption, var sunde og raske kvinder. De resterende 30 %, der valgte bortadoption, havde fysiske/psykiske problemer eller var stof- og/eller alkoholmisbrugere.

ANTAL ANSØGERE, DER ØNSKER NATIONAL ADOPTION

14 familier er i 2012 blevet matchet med et barn via national adoption.

Om de 14 familier kan der oplyses følgende:

STATSFORVALTNING DER HAR AFGIVET BØRNE

	2012	Procent
Statsforvaltningen Hovedstaden	3	21 %
Statsforvaltningen Sjælland	4	29 %
Statsforvaltningen Syddanmark	6	43 %
Statsforvaltningen Midtjylland	1	7 %
Statsforvaltningen Nordjylland	0	-
I alt	14	100 %

STATSFORVALTNING DER HAR MODTAGET BØRNE

	2012	Procent
Statsforvaltningen Hovedstaden	3	21 %
Statsforvaltningen Sjælland	0	-
Statsforvaltningen Syddanmark	5	36 %
Statsforvaltningen Midtjylland	4	29 %
Statsforvaltningen Nordjylland	2	14 %
I alt	14	100 %

ALDER PÅ ADOPTANTERNE

	Observeret minimum	Observeret maksimum	Gennemsnit
Kvinden/adoptant 1	29	45	35,6
Manden/adoptant 2	31	45	36,2

HAR ADOPTANTERNE, DER I 2012 ER BLEVET MATCHET MED ET BARN, ANDRE BØRN

	2012	Procent
Ja - har tidl. adopteret nationalt	2	15 %
Ja - har tidl. adopteret internationalt	1	8 %
Ja - har tidl. adopteret søskende	0	-
Ja - har biologisk barn/børn/særbarn	0	-
Nej	11	79 %

Der er ingen af ovenstående 14 adoptanter, der har stået på venteliste til international adoption, inden de kom på den nationale venteliste.

HAR ADOPTANTERNE, DER I 2012 ER BLEVET MATCHET MED ET BARN, UDTALT EN HOLDNING TIL ÅBENHED I ADOPTIONEN

	2012	Procent
Adoptanterne har afvist dette	0	-
Adoptanterne er indstillet på yderl. åbenhed end blot opfølgingsrapporter (fx foto, mødes med biologiske forældre osv.)	1	7 %
Adoptanterne vil være åbne om adoptionen overfor barnet	1	7 %
Der er ingen oplysninger herom / adoptanterne ses ikke adspurgt herom	12	86 %

TID PÅ VENTELISTEN I MÅNEDER

	Observeret minimum	Observeret maksimum	Gennemsnit
Ventetid	1,5	27	10,1

Af ovenstående tabel fremgår det, at de adoptanter, der har stået kortest tid på ventelisten, inden de fik barn i forslag, har ventet i 1½ måned, og dem, der har ventet længst, har ventet i 27 måneder.

De adoptanter, der har fået matchet et barn i 2012, har i gennemsnit ventet i 10 måneder.

ØVRIGE AKTØRER PÅ ADOPTIONSOMRÅDET

Adoptionssamrådene

Adoptionssamrådene er nedsat af social- og integrationsministeren for indtil fire år ad gangen og er placeret i hver af de fem statsforvaltninger. Et samråd består af et medlem med social uddannelse, en jurist og en læge.

Samrådet træffer i fremmedadoptionssager blandt andet afgørelse om, hvorvidt en ansøger kan godkendes som adoptant. Samrådet kan i den forbindelse træffe beslutning om, at en specialundersøgelse kan iværksættes, ligesom samrådet kan træffe afgørelse om bortfald af en godkendelse som adoptant, hvis betingelserne for at blive godkendt som adoptant ikke længere er opfyldt, eller hvis ansøgeren i øvrigt ikke kan anses for egnet som adoptant.

Statsforvaltningerne

Adoptionsopgaverne er samlet i statsforvaltningerne, der behandler alle ansøgninger om adoption.

I forbindelse med ansøgninger om godkendelse som adoptant varetager statsforvaltningen sekretariatsfunktionen for adoptionssamrådet. Statsforvaltningen tilvejebringer i den forbindelse blandt andet de oplysninger, der er nødvendige for, at samrådet kan træffe afgørelse i sagerne, ligesom statsforvaltningen forbereder sagernes behandling i samrådet i øvrigt.

Hvis statsforvaltningen i fase 1 vurderer, at ansøgeren utvivlsomt opfylder de generelle betingelser for godkendelse, træffer statsforvaltningen afgørelse om, at undersøgelses- og godkendelsesforløbet kan fortsætte uden forelæggelse af sagen for samrådet. Hvis statsforvaltningen vurderer, at der foreligger tvivl om, hvorvidt ansøgeren opfylder betingelserne, forelægges sagen for samrådet, der træffer afgørelse i sagen.

Den endelige afgørelse om godkendelse i fase 3 træffes altid af samrådet.

Se også statsforvaltningens hjemmeside på statsforvaltning.dk

Ankestyrelsen, Familieretsafdelingen

Ifølge adoptionsloven fastsætter social- og integrationsministeren regler om godkendelse som adoptant og om adoptionssagers behandling med videre. I praksis er disse opgaver i 2012 varetaget af Ankestyrelsen, Familieretsafdelingen, der herudover er centralmyndighed i henhold til Haagerkonventionen af 1993 om beskyttelse af børn og om samarbejde med hensyn til internationale adoptioner.

Ankestyrelsen, Familieretsafdelingen, tilrettelægger og udbyder de adoptionsforberedende kurser, der udgør fase 2 af undersøgelses- og godkendelsesforløbet.

Familiesretsafdelingen fører desuden tilsyn med de formidlende organisationers faglige, økonomiske og organisatoriske forhold. I sager, hvor samtykke til adoption er givet i udlandet, og hvor den udenlandske adoptionsafgørelse umiddelbart ikke anerkendes i Danmark, skal Familiesretsafdelingen tage stilling til, om samtykket kan ligestilles med et samtykke afgivet for en dansk myndighed eller institution.

Ankestyrelsen, Familieretsafdelingen
Amaliegade 25
Postboks 9080
1022 København K
familiestyrelsen.dk

De formidlende organisationer

Organisationerne yder bistand til at etablere forbindelse mellem en godkendt adoptant og et udenlandsk barn med henblik på adoption samt bistand til at gennemføre adoptionen.

Social- og integrationsministeren har autoriseret AC Børnehjælp og DanAdopt til at yde adoptionshjælp.

AC Børnehjælp
Elkjærvej 31
Postboks 152
8230 Åbyhøj
a-c.dk

DanAdopt
Birkerød Hovedgade 24
3460 Birkerød
danadopt.dk

Landsforeningen Adoption & Samfund

Adoption & Samfund er en interesseorganisation, som har til formål at skabe de bedst mulige betingelser for adopterede og deres forældre.

Adoption & Samfund
Sekretær Carl Erik Agerholm
Teglvej 4, Frifelt
6780 Skærbæk
adoption.dk
foreningen@adoptionogsamfund.dk

ORDFORKLARING

Almen godkendelse

Er den mest almindelige godkendelse. Ansøgere, der har en almen godkendelse, er godkendt til et barn i alderen 0-36 måneder uden væsentlige kendte fysiske eller psykiske problemer.

Udvidet godkendelse

En godkendelse, som ligger uden for den almene godkendelse, dvs. en godkendelse til at adoptere et ældre barn, søskende eller et barn, som på grund af kendte fysiske eller psykiske helbredsmæssige forhold må anses for særligt ressourcekrævende.

Hvis et barn i forslag falder uden for ansøgernes godkendelse, og ansøgerne ønsker at få godkendelsen udvidet til at omfatte barnet, er det samrådet, som skal tage stilling til, om en sådan ansøgning kan imødekommes.

Haagerkonventionen

Danmark har tiltrådt Haagerkonventionen af 29. maj 1993 om beskyttelse af børn og om samarbejde med hensyn til internationale adoptioner. Konventionen er trådt i kraft i Danmark den 11. november 1997. Konventionsteksten findes på Haagerkonferencens hjemmeside: hcch.net/e/conventions/text33e.html

Det Permanente Bureau i Haag

Det permanente bureau varetager forberedelse og tilrettelæggelse af Haagerkonferencens samlinger, møderne i Rådet og i de særlige udvalg, samt det øvrige sekretariatsarbejde for Haagerkonferencens samlinger. Haagerkonferencen om International Privatret er en international organisation, der igennem en lang årrække har arbejdet med harmonisering af international privatret, hovedsagelig gennem udarbejdelse og forhandling af internationale konventioner. Haagerkonferencens arbejde har resulteret i et betydeligt antal vigtige konventioner på forskellige områder inden for international privatret. Organisationen har hidtil vedtaget 35 konventioner, herunder Haagerkonventionen af 29. maj 1993 om beskyttelse af børn og om samarbejde med hensyn til internationale adoptioner og tæller i dag 65 medlemmer, heriblandt alle Den Europæiske Unions medlemsstater.

Det faseopdelte undersøgelses- og godkendelsesforløb

Alle ansøgere, uanset hvorfra de ønsker at adoptere, skal gennemgå det faseopdelte undersøgelses- og godkendelsesforløb, og dermed deltage i det adoptionsforberedende kursus.

- **Fase 1**

I fase 1 af undersøgelses- og godkendelsesforløbet vurderes det, om ansøgeren opfylder de generelle godkendelseskrav, som stilles til ansøgerens alder, samliv, helbred, strafforhold, boligforhold og økonomi. Kravene er nærmere fastlagt i godkendelsesbekendtgørelsen. Hvis ansøgeren opfylder de generelle krav, giver samrådet tilladelse til, at undersøgelses- og godkendelsesforløbet kan fortsætte. Opfylder ansøgeren ikke betingelserne, giver samrådet afslag på ansøgningen.

- **Fase 2**

Fase 2 består af et adoptionsforberedende kursus. Kurset er obligatorisk for alle, der ikke tidligere har adopteret. Kurset består af to weekendkurser og afvikles tre steder i landet.

- **Fase 3**

Fase 3 kan påbegyndes, når ansøgeren – efter at have deltaget i det adoptionsforberedende kursus – på ny retter henvendelse til samrådet. I fase 3 skal det vurderes, om man også efter en individuel vurdering kan anses for egnet til at adoptere.

Fremmedadoption

Fremmedadoption er adoption af et barn, hvor ansøgerne ikke har en sådan tilknytning (i form af for eksempel familierelationer) til barnet eller dets forældre, at der er tale om en familieadoption. Ved fremmedadoption kender ansøgeren i langt de fleste tilfælde ikke i forvejen det barn, som han eller hun ønsker at adoptere. Barnet vil normalt blive anvist igennem en af de formidlende organisationer (ved international fremmedadoption) eller af Adoptionsnævnet (ved national fremmedadoption). Barnets biologiske forældre vil normalt ikke kunne få kendskab til, hvem adoptivforældrene er (anonym adoption).

Matchning

En matchning finder sted, når en af de formidlende organisationer bringer et konkret barn i forslag til en ansøger eller et ansøgerpar. Hvis den formidlende organisation selv har matchet barnet med ansøgeren, skal sagen altid sendes til samrådet til orientering. Hvis det er organisationens udenlandske samarbejdspart, der har matchet, sker et af følgende hændelsesforløb:

- ◆ Ligger matchningsforslaget ifølge den formidlende organisation inden for ansøgerens godkendelsesramme, sendes matchningsforslaget direkte til ansøgeren, der skal tilkendegive, om barnet ønskes hjemtaget.
- ◆ Hvis den formidlende organisation er i tvivl, om barnet ligger inden for ansøgerens godkendelse, forelægger organisationen sagen for adoptionsområdet, der tager stilling til, om matchningsforslaget ligger inden for ansøgerens godkendelsesramme.
- ◆ Ligger matchningsforslaget ifølge den formidlende organisation uden for ansøgerens godkendelse, skal organisationen gøre ansøgeren bekendt med, at forslaget vurderes at ligge uden for godkendelsen, og at ansøgeren har mulighed for at søge om at få udvidet den abstrakte godkendelse til at omfatte det konkrete barn. Erklærer ansøgeren, at vedkommende ønsker at ansøge om dette, forelægges dette spørgsmål samrådet.

Herudover matcher Adoptionsnævnets voteringsgruppe børn født i Danmark (national fremmedadoption) til godkendte ansøgere, der ønsker at gennemføre en national adoption.

Stærk adoption

Stærk adoption tillader den totale integration af barnet i den udvidede adoptivfamilie på lige fod med et biologisk barn. Denne adoptionstype er årsag til, at de juridiske slægtsbånd til den oprindelige familie brydes, inklusiv de biologiske forældres eller en værges ansvarsområder og forpligtigelser, som udelukkende udøves af adoptanterne.*

Svag adoption

Svag adoption skaber juridiske slægtsbånd mellem adoptanterne og det adopterede barn, hvor samtidig båndene til den oprindelige familie består; der er derfor ikke et komplet brud af de juridiske slægtsbånd.*

*International Reference Centre for the Rights of Children Deprived of their Family (ISS/IRC)